WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO (WSDZ)

Szkoła Podstawowa nr 3 im. Bohaterów Westerplatte we Wschowie
Na lata: 2026/2030

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego opracowywany jest jako dokument wieloletni, obejmujący cały cykl kształcenia ucznia w szkole podstawowej. Jednocześnie jego realizacja uszczegóławiana jest corocznie poprzez opracowanie programu realizacji doradztwa zawodowego na dany rok szkolny, uwzględniającego aktualne potrzeby uczniów oraz zmieniające się uwarunkowania rynku pracy i systemu edukacji.

I. WSTĘP

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) stanowi integralny element działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły i jest ukierunkowany na systemowe, celowe i długofalowe wspieranie uczniów w procesie planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej.

System obejmuje skoordynowane działania wszystkich podmiotów funkcjonujących w środowisku szkolnym, a także współpracę ze środowiskiem lokalnym, instytucjami rynku pracy oraz rodzicami uczniów.

WSDZ odpowiada na wyzwania współczesnego rynku pracy, w tym dynamiczne zmiany technologiczne, rozwój sztucznej inteligencji, globalizację oraz potrzebę uczenia się przez całe życie.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego opracowywany jest jako dokument długofalowy, obejmujący cały cykl kształcenia w szkole podstawowej, tj. ośmioletni okres edukacji ucznia. Jego realizacja ma charakter systemowy i etapowy, dostosowany do poziomu rozwojowego uczniów oraz ich potrzeb edukacyjnych i zawodowych.

W klasach I–VI szkoły podstawowej działania realizowane są w formie orientacji zawodowej, której celem jest stopniowe wprowadzanie uczniów w świat zawodów, rozwijanie zainteresowań oraz kształtowanie pozytywnej postawy wobec pracy i uczenia się. Natomiast w klasach VII–VIII realizowane jest właściwe doradztwo zawodowe, obejmujące pogłębioną diagnozę predyspozycji uczniów, analizę rynku pracy oraz wsparcie w podejmowaniu decyzji edukacyjno-zawodowych.

WSDZ stanowi spójny system działań realizowanych przez wszystkich nauczycieli i specjalistów szkoły, a jego założenia są uszczegóławiane corocznie w programie realizacji doradztwa zawodowego na dany rok szkolny, uwzględniającym aktualne potrzeby uczniów, rodziców oraz zmieniające się uwarunkowania społeczno-gospodarcze.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego stanowi integralną część dokumentacji szkoły i jest zgodny z zapisami statutu szkoły.

WSDZ jest dokumentem obowiązującym wszystkich nauczycieli i specjalistów, którzy realizują działania z zakresu doradztwa zawodowego.

II. PODSTAWA PRAWNA

WSDZ opracowano na podstawie:

- Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe z późniejszymi zmianami,
- Rozporządzenia MEN z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego,
- Rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 20 stycznia 2026 r.,
- Statutu Szkoły Podstawowej nr 2 im. Bohaterów Westerplatte we Wschowie,
- podstawy programowej kształcenia ogólnego,
- kierunków polityki oświatowej państwa.

III. ZAŁOŻENIA SYSTEMU

WSDZ opiera się na następujących założeniach:

- doradztwo zawodowe ma charakter ciągły i systemowy,
- obejmuje wszystkich uczniów na każdym etapie edukacyjnym,
- uwzględnia indywidualne potrzeby i możliwości uczniów,
- integruje działania dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze,
- wykorzystuje aktualne informacje o rynku pracy,
- opiera się na współpracy wszystkich podmiotów szkoły,
- wykorzystuje nowoczesne technologie i narzędzia cyfrowe,
- jest procesem wspierającym, a nie narzucającym wybory ucznia.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego opiera się na systematycznej diagnozie potrzeb uczniów, rodziców oraz nauczycieli w zakresie planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej.

Diagnoza stanowi podstawę do planowania działań doradczych oraz dostosowania oferty szkoły do rzeczywistych potrzeb odbiorców.

Obejmuje ona w szczególności:

- identyfikację zainteresowań, predyspozycji i aspiracji uczniów,
- rozpoznanie potrzeb wsparcia w zakresie podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych,
- analizę oczekiwań rodziców w zakresie wsparcia doradczego,
- określenie potrzeb nauczycieli w zakresie realizacji treści doradczych.

Diagnoza realizowana jest poprzez:

- ankiety i kwestionariusze (w tym narzędzia cyfrowe),
- obserwację uczniów,
- rozmowy indywidualne i grupowe,
- analizę dokumentacji szkolnej,
- analizę wniosków z poprzednich lat.

Uzyskane wyniki stanowią podstawę do opracowania programu realizacji doradztwa zawodowego na dany rok szkolny.

IV. CEL GŁOWNY WSDZ W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 2 IM BOHATERÓW WESTERPALTTE WE WSCHOWIE

Cel główny:

Przygotowanie uczniów do świadomego, odpowiedzialnego i trafnego wyboru ścieżki edukacyjno-zawodowej.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- poznaje swoje predyspozycje, zainteresowania i możliwości,
- rozwija kompetencje kluczowe i społeczne,
- poznaje świat zawodów i rynek pracy,
- korzysta z narzędzi cyfrowych w planowaniu kariery,
- analizuje trendy rynku pracy,
- planuje swoją ścieżkę edukacyjną i zawodową,
- podejmuje decyzje w sposób świadomy i odpowiedzialny.

V. STRUKTURA SYSTEMU

WSDZ realizowany jest poprzez współpracę:

- dyrektora szkoły,
- nauczyciela doradztwa zawodowego,
- nauczycieli,
- wychowawców,
- specjalistów (pedagog, psycholog),
- rodziców,
- instytucji zewnętrznych.

Doradztwo zawodowe w szkole nie jest zadaniem wyłącznie doradcy zawodowego, lecz stanowi wspólne działanie wszystkich nauczycieli i specjalistów.

Treści z zakresu doradztwa zawodowego realizowane są:

- na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych,
- podczas zajęć z wychowawcą,
- w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- w działaniach wychowawczo-profilaktycznych,

- podczas zajęć dodatkowych i projektów edukacyjnych.

Każdy nauczyciel, realizując podstawę programową swojego przedmiotu, odnosi się do zagadnień związanych z poznawaniem siebie, światem zawodów oraz rynkiem pracy.

VI. ZADANIA POSZCZEGÓLNYCH PODMIOTÓW

1. Dyrektor szkoły-

- organizuje i nadzoruje realizację WSDZ,
- zapewnia warunki do realizacji działań doradczych,
- wspiera współpracę z instytucjami.

2. Doradca zawodowy-

- koordynuje działania WSDZ,
- prowadzi zajęcia i konsultacje,
- diagnozuje potrzeby uczniów,
- współpracuje z nauczycielami i rodzicami,
- analizuje rynek pracy i prognozy zawodów.

3. Nauczyciele i wychowawcy-

- realizują treści doradztwa zawodowego,
- wspierają rozwój uczniów,
- współpracują z doradcą zawodowym.

4. Rodzice-

- wspierają ucznia w podejmowaniu decyzji,
- uczestniczą w działaniach szkoły,
- współpracują z nauczycielami.

Działania doradcze realizowane są w sposób dostosowany do etapu edukacyjnego ucznia:

- orientacja zawodowa (klasy I–VI) – rozwijanie zainteresowań, poznawanie zawodów, budowanie postawy wobec pracy,

- doradztwo zawodowe (klasy VII–VIII) – diagnoza predyspozycji, analiza rynku pracy, planowanie ścieżki edukacyjnej.

Działania mają charakter ciągły i progresywny, co oznacza stopniowe pogłębianie wiedzy i umiejętności ucznia.

VII. OBSZARY REALIZACJI WSDZ

1. Praca z uczniem-

- zajęcia z doradztwa zawodowego,
- diagnoza predyspozycji,
- planowanie kariery,
- rozwijanie kompetencji cyfrowych.

2. Praca z rodzicami-

- spotkania,
- konsultacje,
- materiały informacyjne.

3. Praca z nauczycielami-

- współpraca,
- integracja działań.

4. Współpraca z otoczeniem-

- instytucje rynku pracy,
- pracodawcy,
- szkoły ponadpodstawowe.

VIII. TREŚCI PROGRAMOWE

Realizacja obejmuje cztery obszary:

1. Poznawanie siebie
2. Świat zawodów i rynek pracy

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie
4. Planowanie własnego rozwoju.

IX. METODY I FORMY PRACY

- zajęcia aktywizujące,
- projekty edukacyjne,
- warsztaty,
- konsultacje,
- działania cyfrowe.

X. WSPÓŁPRACA

System zakłada współpracę z:

- rodzicami,
- poradnią,
- urzędem pracy,
- pracodawcami.

XI. EWALUACJA

Ewaluacja obejmuje:

- analizę działań,
- ankiety,
- obserwację,
- wnioski i rekomendacje.

XII. PODSUMOWANIE

WSDZ stanowi spójny system działań wspierających rozwój uczniów i przygotowujących ich do świadomego funkcjonowania w świecie edukacji i pracy.

Współczesne realia społeczno-gospodarcze, dynamiczny rozwój technologii, automatyzacja procesów oraz rosnące znaczenie kompetencji miękkich i cyfrowych

sprawiają, że rola szkoły w przygotowaniu ucznia do przyszłości staje się szczególnie istotna. WSDZ odpowiada na te wyzwania poprzez tworzenie środowiska edukacyjnego, w którym uczeń:

- poznaje siebie i swoje możliwości,
- rozwija kompetencje niezbędne w przyszłym życiu zawodowym,
- uczy się podejmowania decyzji i ponoszenia ich konsekwencji,
- zdobywa umiejętność elastycznego reagowania na zmiany,
- przygotowuje się do uczenia się przez całe życie.

Istotą systemu jest również współpraca zarówno wewnątrz szkoły, jak i z jej otoczeniem. Zaangażowanie nauczycieli, rodziców, specjalistów oraz instytucji zewnętrznych pozwala na stworzenie kompleksowego wsparcia, dostosowanego do indywidualnych potrzeb ucznia oraz aktualnych realiów rynku pracy.

WSDZ nie jest dokumentem zamkniętym jego charakter jest dynamiczny i otwarty. Oznacza to, że podlega on systematycznej analizie, ewaluacji i modyfikacji, tak aby odpowiadał na zmieniające się potrzeby uczniów oraz wyzwania współczesnego świata.

Podejmowane działania mają na celu nie tylko przygotowanie ucznia do wyboru szkoły czy zawodu, ale przede wszystkim wyposażenie go w kompetencje pozwalające na świadome, odpowiedzialne i samodzielne kształtowanie własnej drogi życiowej.

W efekcie realizacji Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego szkoła staje się przestrzenią, która nie tylko przekazuje wiedzę, ale również wspiera rozwój osobisty ucznia, buduje jego poczucie sprawczości oraz przygotowuje go do aktywnego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym.